

Rhegiart Morys

Hynodeb Eglwysydd Cymir :

N E U

ARWYDDION *Hynod*

Wrth ba rai y mae yn hawdd adnabod

Gwir Aelod

O 'R

EGLWYS.

S E F

Cristion, a Gwr da

Argraphwyd yn y *Saes'naeg* dan
yr amryw Enwau bynnu.

Gysfeithiwyd yn ol yr Argraphiad ber-
ffeithiaf i'r Gymraeg, gan William
Rowlands, A. B. Gweinidog yr Efenyl.

Chwanegwyd atto Ddyriau at y Cysfeithydd.

Ac hefyd Tysysrwydd byr o *Anfawdd*
y Gwasgawd Llythyrennau.

Argraphwyd yn Llundain i'r Cysfeithydd,
gan J. Downing ym Martholomew Close,
yn agos i West-Smithfield 1712.

DYRIAU at y CYFIEITHYDD.

NA rodd neb na choel na Hyder,
 Mai gwaeth Dyn er diodde Blinder
 Duw yn synych iawn sy'n danfon
 Ei Gerydd ar ei Garedigion.

2. Casneb a ddug Crist ag Absen,
 A Chroes-hoellad ar y Crog-pren.
 Pwy all ddisgwyl angen moddion ?
 Ni charo Dduw, ni châr ei Weision.

3. Y Ffwrn a bura Aur ac Arian,
 Trwy fwrw 'n llwyr y Sorod allan.
 Ac Adfyd a wna Ddyn yn addas
 Rad-etifedd Nefol Deyrnas.

4. Hanes *Daniel, Joseph, Jonas, &c.*
 I ddangos i ni, fydd yn addas,
 Y dichyn 'r Arglwydd wared Dynion
 O'r Fflau, o'r Carchar, ac o'r Eigion.

5. Er i Gwinnwl tew tros Ennyd
 Foddi Tes *Mihesyn* hyfryd :
 Mwyfwy 'n Gwres ar ol y Gafod,
 Ac sefuraeth Gedd y Ddiwrnod.

6. Gresyn ydoedd gadw yn ofer
 Dy Dalentau cyd o amfer.
 Y sawl a yrrant DARTH oddiwrthyn
 I guddio'r Heulwen, gwaethaf iddyn.

7. Gosodais in' Arwyddion hynod,
 Faf y gallo pawb adnabod
Eglwysydd Cymir rhagor Ffugiol,
 A phwy yw'r *Cristion Cgdwybedol.*

8. Nid ydyw Enw *Crist* yn ddigon
 I'n gwneuthur ni 'n gadwedig Ddynion.
 Ofni Duw o lân Ufudd-dod
 Trwy Ffydd Yngrist yw'r unig Ammod.

9. Dos rhagot, Rhwydd-deb it', addurna
 Iaithe dy Wlad, gwnaed Cas ei waetha.
 Boddona Dduw, ac Es' a ddensyn
 Heddwch rhyngot â phob Gelyn.

10. Gâd in' gael mwy o'th Lafur eurglod,
 Er i Wyr y Byd ei wrthod;
 Disgwyl ennyd fechan etto,

HYNODEB

Eglwyfydd Cywir.

UN yw efe, yr hwn nid yn unig a elwir yn *Gristion*, ond sydd felly yn wir-ddiau: canys y mae Cristion yn cael ei Enw oddiwrth Grist, a hynny sydd yn arwyddocau fod y Dŷn yn perthyn i Grist, ac o fendigedig Nifer ei wir Ddyscyblion ffyddlon Ef, yn *credu Ynddo* a'i holl Galon; ac yn rhoddi ei lwyg ymddiried Ynddo, a'i gyfan Hyder arno Ef yn unig; ac yn canlyn Ei sanctaidd Esiamp! Ef, o bur a diffuant Gariad Iddo, ac o wir Serch Arno.

Y mae efe wedi ei ad-eni yn ddiau, ac y mae nid yn unig yn proffesu Athrawiaeth Crist, eithr hefyd yn ymegnio i fyw fal y bu Efe fyw, ac i fod ganddo yr un Dymmerwch Meddwl ac oedd ynddo Ynteu.

Prif-gychwynfa ei Ymarweddiad ef yw Gogoniant tragywyddol anweledig, yr hyn a bair iddo rodio yn ol Ffydd, ac nid wrth Olwg: canys Rhad Duw sydd yn arwain i Iechydwriaeth; a Hi a ymwelodd ag ef, ac a'i hyfforddiodd i wadu *Annuwioledeb* a *Cbwantau* bydol, ac i fyw yn *sobr*, yn *gyfiawn*, ac yn *dduwiole* yn y Byd presennol hwn: Hyn a wna

iddo esceuluso pob peth, yn hytrach na dirfawr Berthynas ei Anfarw ol Enaid.

Cyd-gyfodwyd ef gyd â Christ; ai Serch ef sydd wedi ei llwyr osod ar y Perthau uchod; ac nid ar Bethau isod; *canys lle byddo'r Trysor, yno bydd y Galon hefyd.*

Y mae efe yn rhodio yn yr Yspryd, ac am hynny nid yw yn cyflawni Chwantau'r Enawd.

Gwnaethpwyd ef yn Greadur newydd gyd â Christ; a myned a wnaeth o Angeu i Fywyd, ac o Awdurdod Satan at Dduw.

Gwedd-newidiwyd ef oddiwrth y Byd, trwy Adnewyddiad ei Feddwl; a hyn a bair i'w Weithrediad ef fod yn ol Yspryd Duw.

Myned y mae efe oddiwrth yr Eulyn at y Sylwedd, ac oddiwrth Ffurf at Rym Duwioldeb, ac oddiwrth Dyb-grediniaeth at Wir-ymarweddiad yn ol Ffydd yr Esengyl.

Y mae efe yn credu Gair Duw megis y dadcuddiwyd yn yr Yscrethyrau sanctaidd; ac ymegnio y mae gyd â *Dafydd*, ar i hwnnw fod yn *Lluferu i'w Draed*, ac yn *Llewyrch i'w Lwybrau*, ac yn Rheol i'w Fuchedd.

Canys y mae efe yn gwybod nad eill fod amgen na chyflawnir yr Yscrethyrau, ac mai rhaid i'r sawl a wasanaethant Eu Creawdwr, ei wasanaethu Ef, bid drwg, bid da a ddyweder am danynt o'r Achos. *Canys fal y profer yr Aur yn y Tân, felly y cymmeradwyir Dynion yn Ffwrn Adfyd.*

Y mae efe yn gotalu'n fawr na bo *Cywilydd arnow ran Crist a'i Esengyl*: Y mae ei Uniondeb ef mor gadarn a diffuant a hynny.

Cariad

Hynodeb Eglwysydd Cymir.

5

Cariad ar Edduw yw Sail ei holl Weithredoedd ef, ac felly y mae efe yn gorchfygu Profedigaerhan Pechod, Ief y cyfryw ac a darddant oddiwrth Ddrwg-arfer Dynion y Fan lle y bo yn byw ynddo.

Ffydd ddi-freg wedi ei harwisgo â Chyfiawdder Crist, yw'r Dysgeidiaeth anwylaf ganddo: Cydwybod dda yw ei Blefer pennaf, a Chymedroldeb ei ddirfawr Ddisfyrwch.

Y mae efe yn gwneuthur Defnydd o Ang-hrediniaeth y *Pbaris-aid*, i gadarnhau ei Ffydd; a bod y *Saduceaid* yn gwadu'r Adgyfodiad, fydd yn gwneuthur iddo fod yn fwy difri i ddal Daol fod y fath beth.

Y mae ganddo ef Ffydd ddihalog wedi ei chyd-uno â Sancteiddrwydd Buchedd yn y cyfryw fodd nad ellir gwahanu'r naill oddi wrth y llall; canys gwybod y mae fod y sawl fydd yn cymmered arno fod ganddo'r naill heb y llall, heb yr un.

Y mae efe yn gwybod oni bydd y Tyfsewn i'r Dyn wedi ei newid a'i buro yng Nghrist, na fydd efe cadwedig er tecced a fyddo'r Olwg oddiallan arno, ac er ei fod yngwydd y Byd yn cneft ac yn foelgar ddigon.

Y mae efe yn caru Duw megys ei Ddaioni pennaf; canys efe a wyr yn dda, mai oddiwrtho Ef y mae pob Daioni yn deilliaw.

Y mae efe o ddisfri yn ceisio Teyrnas Dduw a'i Gyfiawnder Ef, ac Egni ei fryd fydd benydd ar garu Duw Ynghrist Iesu, gan wybod yn dda, mai gwir Ryddid yw'r Gwasanaeth hwnnw.

Y mae efe yn dyfal geisio Ewyllys-da Duw, yr hyn sydd well ganddo na Bywyd daiarol; a mwy dymunol ganddo Gymmundeb ei Yspryd Ef nac un Trysor bydol.

Y mae efe yn caru Duw, oblegid i Dduw ei garu ef yn gynraf; ac llyna Reffynnau y Cariad sydd yn ei rwymo ef at ei Ddyledswydd.

Megys yr oedd Crist yn ffyddlon yn gwneuthur Ewyllys ei Dād; felly y mae ynteu yn cyflawni ei Ddyledswydd yn ei Alwedigaeth, ac yn y Cyfessafiaeth sydd rhyngtho ef â Duw a Dyn.

Y mae efe yn ffyddlon mewn Gweithredoedd da heb ryfygu, ac yn ofnog heb anobeithio.

Y mae efe, yn ol Esiampl ei Arglwydd Bendigedig, yn ymegnio i *wneuthur Ewyllys ei Dad yr hwn sydd yn y Nefoedd*, heb godi na Gwrthddadleuon nac Ammeuaeth, ac yn dangos ei Gariad i'w Iachawdwr anwyl trwy gadw ei Orchymynnion.

Y mae efe yn fynych yn galw i'w gof, fod gan Dduw y fath Wiliadwriaeth arno ef ddydd a nos, a phed fae yn esceuluso ei Greaduriaid eraill, ac yn gofalu am dano ef yn unig: hyn sydd yn peri iddo ofni ei ddigio Ef, a bod yn ofalus am ryngu bodd Iddo, gan wybod ei fod yn gwneuthur pob peth yngwydd Barnwr nad oes dim yn guddiedig Rhagddo.

Y mae efe yn ymegnio beunydd ar *radio gyd â Duw, a bod â'i Ymarweddiad yn y Nefoedd*; ac felly ymhob Cymdeithas, ac ynghanol pob Cyfeillach ddynol y mae efe yn fynych yn

yn derchafu ei Feddwl tua'r Nef, ac y pic-
cellu Ebychion duwiol yno.

Y mae efe yn arwain ei Fuche dd trwy
ddwys a dyfal ystyried fod Duw yw gwy-
bod pob peth, ac yn llenwi pob man a'i
Bresenoldeb; a gwell ganddo wneuthur
Ewyllys Duw, a rhyngu ei Fodd Ef, na bo-
ddio Dynion, a bod yn gymeradwy yn eu
myig hwynt.

Y mae efe yn ceisio gwneuthur ei Weddïau
mor aml a'i Angenrheidiau, a'i Ddiolchga-
rwrch i gyfardeb y Bendithion a dderbynio.

Y mae ei holl Weithredoedd ef yn rueddu
tu ag at chwanegu Gogoniant ei Greawdwr;
a gwneuthur ei Ewyllys Ef yw gwir Lawe-
nydd ei Enaid: a Hyfrydwch mawr yw gan-
ddo wneuthur ei oren er troi Eneidiau at
Ffordd y Bywyd.

Megys y mae ei Gariad ef wedi ei ofod
yn hollawwl ar Dduw, am ei fod yn anfeid-
rol o Ddaioni; felly nid yw ei Gas ef wedi
ei roi ar ddim ond Pechod, am ei fod yn
Drwg anfeidrol.

Pobl rinweddol yw ei unig Wir-gym-
deithion ef; a hyn fydd yn ei wneuthur
ef yn Gyfaill ir fawl a garant Dduw, ac
yn peri iddo fod yn hyfryd ganddo fod ym
mhlith y Sainct.

Gwell ganddo ef fod yn rhadlawn ac yn
dawel, na chael y Gair o fod yn fedrus ac
yn barod yn ei Ymadrodd.

Nid ydyw efe yn unig yn gwnentur y
goren o'i Amser, ond y mae hefyd yn dewis
y goreu o Gyfeillion yn ei Amser: Y mae
ei Ofal ef yn fwy i wybod pa fath Ddyn yw

eſe ei hunan, nac i wybod pa fath yw eraill.

Cas ganddo ef feddwl am ddisodli ei Gymydog, neu dwyllo'r Anwybodol; y mae eſe yn ceisio ymddiethro yn llwyr oddiwrth Lid a Chenfigen.

Nid ydyw eſe yn myned yn ol Tyb ac Eſtamp! y rhai gwaethaf, ond y rhai goreu o Grift'nogion.

Y mae eſe yn gwreuthnr cyſtal o'i Amſer, ac na ollwng heibio un Odfa i wneuthur Daioni iddo ei hun ac eraill; oblegid ei fod yn gweled nad oes Dyn mor drafferthus, nad ydyw yn cael digon o amſer i farw, er ondodid na chynmero ddigon o amſer i'w barattoi ei hunan erbyn awr Angau.

Nid ydyw eſe yn cyrchu at y fan lle y byddir yn ymarfer â Rhodres. ac â Gloddeſt, ac â Chwarenyddiaeth ofer; o herwydd ei fod yn gwybod yn dda ddigon, mai nid yno y mae Ffordd Dduw i'w chael.

Y mae eſe yn rhoi ei Ewyllys ei hun i fynu yn llon, ac yu ei ddaroſtwng i *Ewyllys ei Dad yr hwn ſydd yn y Nefoedd*; o herwydd ei fod yn gwybod, fod pob peth yn dyfod yn ol Trefniad a Channiatâd y Cyfan-wybodawl Dduw.

Y mae eſe yn chwennych yn fawr ddyſgu medru ymfodloni i'w ymddaroſtwng ei hun i Ddoethineb ei Wneuthurwr yn holl Brofiadan Adfyd.

Y mae eſe yn ymfodloni ar y peth ſydd yn ei Berchen a'i Allu, am yr amſer preſentol; ac am yr amſer a ddaw, y mae'n diſgwyl ar Ragluniaeth Duw i drefnu a welo

Ef

Hynodeb Eglwysydd Cywir.

9

Ef yn dda ; felly y mae ei fryd ef ar gyflawni ei Ddylediwydd i resennol.

Y mae efe yn dysgu bod yn ddedwyddi ymhob Lle a Chyflwr : Ac er bod yn dda ganddo glywed rhai yn llefain â llef uchel, *Hofannah i'r Arglwydd* ; etto nid ymedy ag Ef, pan lefant, *Croshaelier Ef, Croshaelier Ef.*

Y mae efe gyd â Christ ar Fynydd Tabor, ac yn ei ddilyn hefyd hyd at *Golgetha*.

Efe a wyr pa fodd i fod mewn Llawnder heb falchïo, ac i fod mewn Prinder heb rwgnach.

Y mae efe yn earu ei Gymydog, megys ac y câr efe ei hunan ; felly y mae efe yn gwneuthur i eraill, fal y chwenychei i eraill wneuthur iddo ynteu.

Megys y darfu i'r Jesu sanctaidd gyddwyn a Gweniaid, felly y mae ynteu yn dofturiol, yn hynaws, ac yn addswyn wrth bawb, ac yn foelgar iddynt, yn enwedig y rhai tlodion ac anghenus.

Y mae efe, hyd eithaf ei Allu, yn peidio â gwneuthur Drwg ; ac hefyd yn rhoddi ei holl fryd ar wneuthur cymmaint o Ddaioni ac a allo.

Y mae efe yn gwneuthur Daioni am Ddrygioni, ac nid yw efe un amser yn talu adref Ddrwg am Ddrwg.

Megys y darfu i Grist ymroi yn hollawt i wneuthur Daioni i Ddynol-ryw ; felly y mae ynteu yn llawn *Zel* am Wasanacth Duw, ac nid yw, trwy fod yn llug-ocr a difraw, yn marwolaethu Bywiogrwydd ei Enaid.

Y mae efe yn myned o *Amgylch* gan wneuthur Daioni, ac ni ddichon cuchiau na dirmyg

10 . *Hynodeb Eglwysydd Cywir.*

Dynion beri iddo flino ar fod yn wir gydwybodol.

Y mae efe yn maddeu i eraill, gan wybod fod Beiau arno ef ei hunan beunydd; ac y mae efe yn ei gadw ei hun rhag gwneuthur ar fai, trwy dybied fod Duw o flaen ei Wyneb ef bob Amser.

Y mae efe yn ymweled â'r Ymddisad â'r Weddw yn eu Hadfyd, ac yn ei gadw ei hun yn ddifrycheulyd oddiwrth y Byd.

Pleier mawr yw ganddo ddibrisio Pleserau; ond y mae ganddo Hyfrydwech mawr yn y Pleier sydd o wneuthur Daioni.

Y mae efe yn gwneuthur, trwy Burdeb ei Amcanion, y peth a dichyn sancteiddio ei Weithredoedd; a hyn sydd yn peri iddo weddio o Serchogrwydd crefyddol, ac nid o ran Desod ac Arfer.

Y mae efe yn rhoddi Elusen o ran Gwir-elusendod, ac nid er mwyn cael Cled; ac er ei fod yn ymrydio, nid yw yn gwneuthur felly er mwyn cael ei dybio yn grefyddol, ond er mwyn ffrwyno ei Drachwant a'i Anwydau.

Y mae efe yn gwneuthur ei oren er heddychu rhwng Cymydogion anghyntin, ac hefyd yn byw mor heddychol ac y gallô â phob Dyn.

Wrth ei Ymarweddiad y mae efe yn adeiladu eraill, ac yn ceisio eu cadw rhag Pechod a Destryw.

Y mae efe yn ceisio bod mor bared i arferu Rhinwedd a Duwioldeb ar gyhoedd, er peri Gwradwydd ar Weithredwyr Drygioni,
ac

Hynodeb Eglwysydd Cymir.

11

ac yw Dynion drygionus yn yr amlwg i ddarparu gwneuthur Drwg.

Gwell ganddo ef fod yn ffyddlon i gyhuddo Drygioni, na bod mor frwnt ac ymfodloni ynddo a'i gelu.

Megys nad oes Gwilydd ar rai Dynion dyngu, a halogi Enw ein Duw daionus, felly nid Cywilydd ganddo ynteu wneuthur y Swyddog yn gydnabyddus o hynny.

Efe a wyr y gweddei i Gristion fod yn drugarog, ac mai Trugaredd yw bod yn doft wrth y rhai afreolus, er mwyn llestair iddynt fyned i Ddestryw; canys wrth roddi Csp ar yr Ewog yr atallwyd y Bla.

Cas ganddo ef weled Dynion mor wasanaethgar i'r Cythraul, ac na rufant dorri Cyfraith Dduw a Chyfreithiau'r Wlad hefyd: Ac y mae efe yn dangos ei fod ef ei hun yn Was i Duw, trwy lestair athrodi ei Enw Ef a'i Gyfraith, a dibrisio llefol Gyfreithiau'r Wlad.

Y mae efe nid yn unig yn gweddio ar i'r Swyddogion wneuthur Cysiaunder, er cospi Anwiredd a Drygioni; ond hefyd yn eu gwneuthur hwynt yn gydnabyddus o Ddrwg-welthredwyr: heb hynny gallu lawer Drygddyn ddiange rhag cael Cosp.

Y mae yn resyn ganddo ef weled pa faint poen y mae Pechaduriaid annuwiol yn ei gymeryd i fyned i Uffern; ac y mae efe yn gwneuthur ei oreu er eu hanttal hwynt rhag hynny.

Y mae efe yn troi ei Lid yn Doffrwydd yn ei erbyn ei hun, ac yn Zet gall gannolda dwy er Daioni i eraill.

Y

Y mae efe yn bwrw golwg ar yr Efiamp! a roddwyd iddo gan ei Arglwydd, yr hwn a fu farw drosto; ac nid yw ei Siarad ef yn ofer, na'i Ymarweddiad yn argall.

Y mae efe yn ei Ymarweddiad yn gochel pob Cellwair ofer, a phob gwag Ymadrodd rhodrefgar; er hynny y mae ei Ymarweddiad ef yn gyfryw ac y gweddei iddi fod yn ol Eflengyl Crist.

Ceisio y mae efe, pan fo ymysg eraill, fod â'i Ymddiddanion yn fuddiol ac yn ddini-weid; y mae efe yn sancteiddiol ac yn nefol pan fo ar ei ben ei hun.

Wrth weled Beiau arall, y mae efe yn dysgu gochel y cyfryw, ac yn myned yn ail i'r Wennynen, i dynnu Mêl o Flodau dryg-fawr.

Eulun-Addoliaeth *Solomon* a bair iddo am-
meu ei Ddoethineb ei hun; a Balchder *Nebu-
buchadnezzar* a bair iddo gaffau Annuwioledeb.

Godineb *Dafydd* a bair iddo wilied rhag
iddo ynteu lithro; ac Anghymedroldeb *Bel-
shazzar* a wna iddo ochel y cyfryw fath ar
Wleda rhyfygus.

Ariangarwch *Suddas* a wna iddo ef fod
yn hael yn ol ei Allu; ac Anobaith yr Apo-
stol hwnnw ar ol ei Gwmp, a wna iddo c-
chel y Pechod a'i parodd.

Pan welo Wr da mwy rhinweddol nac ef
ei hun, y mae efe yn hiraethu am y cyfryw.
Rinwedd a Thymmerwch ynddo ei hun, ac
sydd yn hwnnw.

Hyn a bair iddo fod yn dda ganddo *Foesen*
am ei *Zel* a'i Larieidd-dra, ac *Abraham* o ran
ei Ffydd, a *Jacob* o ran Diddyblygrwydd ei
Galon.

Y

Y mae efe yn debyg i *Joseph*, yn ei Ddi-
weirdeb, ac i *Joshua* yn ei Lawn-fryd ar wa-
sanaethu'r Arglwydd.

Rhyfeddu y mae efe faint oedd Gwir-ga-
redigrwyd *St. Paul*, mor ddidwyll oedd *Na-
thaniel*, mor aml oedd *Elusenau Cornelius*,
ac mor bennodol ei Weddïau; a bod Serch
Petr mor wresog, ac Yspryd *Dafydd* mor
waftad a chrefyddol: Chwennychai eilfyddu
r Esiampiau hynny.

Chwennychai gael Amynedd a Bodlon-
rwydd *Jeb*, Anyscogrwydd *Shadrach*, *Meshech*,
ac *Abednego*, Ffyddlondeb *Samwel*, a glân
Gymdeithas *Enoch*.

Y mae'r Athrawiaeth sanctaidd a ddyf-
godd, yn peri iddo roddi Cadwedigaeth
ofalus ar ei Ddeisyfiadau a'i Weithre-
doedd; ac yn ol Rheswm y mae efe yn rhe-
oli'r holl Ddyn.

Y mae efe yn ystyried yn ddifrifol, ac yn
bwriadu yn hwysfrydig.

Llariaidd ac ystyriol yw ei Ymadrodd ef,
a diffuant yw ei Gariad.

Y mae efe yn gweddïo yn daer ac yn ddy-
fal, ac yn edifarhau yn ddiragrith.

Y mae efe yn ymagnio yn ffyddlon yngor-
chwyl Duw, ac yn arfer hynny yn oestad.

Y mae efe yn gwiliad ar ei Feddyliau cyn
iddynt darddu yn Ddeisyfiadau; ag ni fag
efe yn ei Feddwl ddim a bair iddo wrido
yn ei adrodd.

Nid ydyw efe yn dal ar bob Camwri by-
chan a wneler yn ei erbyn, ac nid hawdd-
ganddo ddigio.

Y

14 *Hynodeb Eglwysydd Cymir.*

Y mae efe yn ddiwyd i rag-feddwl pa beth i'w ddywedyd cyn siarad, ac i gadw *Drys ei Wefasau, fal na phrecho â'i Dafod.*

Y mae efe yn dioddef Cam yn amyneddgar, ac nid yw yn ymddigio nac yn grwgnach o'i herwydd.

Y mae efe yn amyneddgar heb Rwg'nach, ac yn alarus heb dor'r Calon.

Efe a wyr mai bod yn fodlon ydyw bod yn gyfoethog; ac dyna'r Cyfoeth y mae efe yn taer ymbil ar i Dduw ei roddi iddo.

Nid ydyw efe yn gwneuthur y Cam a gynnygir iddo yn llymmach trwy fod yn wrthnawfig i'w ddioddef, neu yn chwannog i'w ddiil:

Ac nid yw efe yn chwaneu y Blinder o fod yn an-amyneddgar at y Dioddefiadau a ddigwyddant iddo.

Ni chymyrfir yn amser arno ef nemmawr er dim a ddigwydd iddo; a hyn a bair iddo edrych yn llawen yn ei Alwedigaeth, pa fodd bynnag y bo ei Gyflwr.

Nid ydyw efe un amser cyn bellfed i'law ei hunan, a gadel i Wuyn ddrwg ei feistrolï; a hyn a wna iddo fod yn hawdd i'w feithrin.

Y mae efe yn ceisio rheoli ei Wyniau yn ol Rhieswm, gan wybod fod Gwryn wyllt yn llysu y Rhieswm goreu; ac dyna'r modd, pan yw efe yn ddig, nad yw yn pechu.

Er iddo efe led-ddigio, y mae yn sydyn yn arcosio ei Ddyledswydd; ac nid yw yn gadel Yngallu ei Elyn ei wneuthur yn ddig iawn.

Nid ydyw efe yn poeni ei Ben ynghylch y peth ondodid na ddigwydd byth; a thrwy Amynedd y mae yn gorfoleddu ar ei Adfydwch.

Nid

Hynodeb Eglwysydd Cymir: 15

Nid ydyw efe yn genfigennus wrth Dded-
wyddwch arall, o herwydd ei fod yn ymfod-
loni ar yr hyn sydd ganddo ei hun.

Y mae efe yn ceisio derchafu ei Feddwl
uwcblaw i Cwmmylau, lle na ddichon An-
fodlondeb ei gyrraedd.

Y mae efe trwy Anynedd yn a bodeg yr Ysa
a ofidwyd o'i flaen, gan edrych ar Iesu, Awdwr
a Gorphennwr ei Ffydd, a cheisio y mae ganlyn
ei Esiampl Ef,

Da a fyddai ganddo pe cai Ewyllys ei Dad
nefol ei wneuthur: Wrth fod o'r fath duedd
meddwl a hyn, y mae yn hawdd iddo ddio-
dded Adfyd; Gostyngeiddrwydd sydd yn No-
dded iddo, a Marwolaethiad ei Wyniau yn
Arfer feunyddiol ganddo.

Y mae efe yn gymdeithgar â'i Gyd-radd,
yn oftyngedig i'r rhai a fo o Radd uwch, yn
foelgar wrth bawb, yn dda iawn ganddo ei
Anwyliad, ac yn garedig wrth ei Gasalon.

Megys yr oedd ei Arglwydd â'i Athro yn
oftyngedig, felly y mae ynteu yn gosod Lla-
ricidd-dra a Gostyngeiddrwydd yn Rheol i'w
holl Weithredoedd.

Y mae efe yn edrych arno ei hun, fal ped-
fae wedi treulio yn ofer bob Diwrnod, nid
aeth ynddo gam ymlaen tua'r Nefoedd: Ac
ymegni y mae beunyddi fod well-well bob
dydd na'i gilydd.

Y mae efe ar ddechreu pob dydd yn addoli
Duw, ac yn parhau trwy'r diwrnod yn ei Ofn
Ef, fal y gallo ei ddiweddu mewn Ffaff gyd
ag Ef wrth hyng.

Y mae efe yn llawen yn ymwadu ag ef ei
hun, er mwyn Crist, ac yn gwrthod hella ar
ol

ol ei Ddibennion ei hunan; a hyn sy'n peri
iddo, *pa beth bynnag a gymmero mewn Llaw,*
feddwl am y Diwedd.

Nid yw efe yn chwanegu Afonyddwch
Ofr trwblaethus at y Perygl sydd yn ei fyg-
wth; na chwaith Boenigaethau Llid a Gwuyrn
ysol at yr Ammarchiadau a gynnygir iddo.

Nid ydyw ei Eisiau ef un Amser yn cyn-
nyddu trwy ei fod yn cystuddio o herwydd
Llawndra arall.

Megys y darfu i Grist Iesu ddibrisio'r Byd,
felly y mae ynteu yn rhoi Bri bychan ar *bob*
sydd yn y Byd, sef Chwant y Cnawd, Chwant y
Llygad, a Balchder y Bywyd.

Nid ydyw efe yn rhoi ei Serch ar Rwyfsg
a Gorwagedd y Byd, gan wybod fod Cy-
feilliach y Byd yn Elyniaeth i Dduw.

Nid ydyw ei Deyrnas ef o'r Byd hwn, am
hynny y mae efe yn dyfal geisio Teyrnas yn
y Byd a ddaw.

Ei Ymarweddiad ef sydd ymysg Dynion
y Byd, ac etto nid ydyw yn rhoi ei Serch ar
ddim bydol.

Y mae efe yn ymboeni â'r Byd yn ddichlyn,
ac etto nid ydyw yn gadael i'r Byd lenwi ei
Serch.

Y mae efe yn darparu y peth a fo angen-
rheidiol i'w Denlu; y mae efe yn bwytia ac
yn yfed yn y Byd; ac er hynny nid yw Gy-
frannog o Bechodau'r Byd.

Y mae efe yn marchnatta yma a thraw
yn y Byd, ac er hynny y mae efe yn rhydd
oddiwrth Yspryd y Byd.

Y mae efe yn trefnu yn gall ei Helvntion
bydol, er hynny y mae Doethineb y Byd yn
ddieithrol iddo.

Y mae efe yn ceisio byw yn y Byd yn y cyfryw fodd, ac na rwystrir ef i allu dyfod i fod mor sanctaidd a rhoi Bri bychan arno.

Nid ydyw efe yn ymfroftio o Wacoliaeth a Mawredd ei Dylwyth ; ond y mae yn ymlawenychu o ran bod Iachawdwr y Byd yn Frawd hynaf iddo : Ac wrth hyn y dichon ef lesain *Abba Dad*.

Tra bo eraill yn ymhyfrydu yn y maint sydd ganddynt o Gyfoeth, ei Ddisfyrwch ef sydd yn ei Hawl i Bren y Bywyd.

Nid ydyw efe yn prifio cymmaint pa beth addywed y Byd am dano, ac am fod ganddo Gydwybod lân ddiniweid yn ei Fynwes.

Gwell ganddo ef fod yn Wr da, nac yn Wrenwog ; a mwy dymunol ganddo Ddationi 'r Wlad, nac Elw iddo ei hunan.

Y mae efe, er ei fod yn byw yn y Byd, yn marw beunydd iddo ei hun, ac i'w ddrwg Anian : A cheisio y mae efe fod yn gyfryw un yn ei Fuchedd, ac yr ewyllyfiei fod yn awr Angeu.

Niddellir ef â Rhoddion i adel i Wyr mawr feistrolï ei Gydwybod ; y mae efe mor gyfiawn i'r Tlawd ac i'r Cyfoethog. Osn Duw sydd arno yn fwr nag osn Dyn.

Ei Foddion ef i deil yw maddeu'r Cam, a'i ollwng tros gof yn llwyr : ac felly y mae efe yn cynnal i fynu Gariad Ddw.

Ystyriaeth o'i Wendid a Breuolder ei Natur a bair iddo weddi yn fynych am gael ei arwisgo â holl Arfogaeth Duw, fal y gallo ddi-ffoddi holl Biccellau tanllyd y Fall.

Y mae efe yn fynych yn alaethu ynddo ei hunan, weled cynnifer o Gristianogion o ran Enw,

Enw, yn Bobl ddi-gred yn ol eu Harferion :
Syn ganddo weled cynnifer wedi eu caledu
mewn Pechod, heb wybod eu bod felly.

Nid ydyw ei Grefydd ef yn gynnwysedig
yn unig mewn Gwybodaeth, ond hefyd
mewn Arferion da ; canys efe a wyr mai
pechu yn erbyn Cydwybod, ydyw pechu yn
erbyn Tyft a fydd tros byth gwedi i'w erbyn.

Y mae efe yn edifarhau beunydd, ac yn
ddrwg ganddo dros y peth na ddichon wiliad
rhagddo ; ac nid ydyw efe un amser yn rhoi
heibio ei Edifeirwch tan drannueth.

Efe a wyr fod aml Fai annocheladwy arno
ef ei hunan ; a hyn sydd yn ei gadw rhag
beio ar eraill : Lle y gwelo Fai ar arall, efe
a gais ei hun ymchelyd rhag y cyffelyb.

Os gwel efe Ddyn ag Anaf neu Wendid
arno nid yw efe, trwy ddrwg Anian a Gwar-
worgerdd yn beio arno ; eithr yn hytrach
yn ymfendithio, am nad oes iddo ef ei hun
ddim achos i aflonyddu ei Feddwl o ran y
fath beth.

Efe a wyr fod y goreu o Ddynion yn gy-
feiliornus, ar doethaf yn hydwyll ; Nid ydyw
hyn yn gadel dim lle i'w Haeddiant ef, nac yn
rhoi Achos iddo ymffroftio yn ei Dyb ei hun.

Ei Gyfeiliorni ei hun a ddysg iddo Ddoe-
thineb ; a'i Edifeirwch a bair i'w Gwymŷ
fod yn Achos o'i Gyfodiad.

Y mae efe yn gwybod nad oes mewn
Rhinwedd ddim yn niffyg ; am hynny y mae
efe yn ei hoffi hi yn bennaf peth.

Nid ydyw efe yn rhoi Briar neb am goelio
fod y Grediniaeth hon neu arall yn oreu ;
eithr y mae pawb yn barchedig ganddo a ro-
diant

diant yn rhinweddol yn ol Rheolau Duwio!-
deb, a Chyfiawnder, ac Athrawiaeth Crist.

Y mae efe yn barnu mai'r peth pennaf
mewn Crefydd ydyw ei Hiawn-arfer, gan
wybod mai pwrpas Athrawiaeth Crist yw
gwneuthur Dynion yn ddaionus, a'u Buche-
ddau yn Unffurff â Rheolau'r Efengyl: Ac lle
y bo'r Diben hwn yn aneffeithiol, Arwydd
hynod yw, fod Crefydd y Dyn hwnnw yn
ddiddim.

*Y mae efe yn cynnal Undeb yr Yspryd mewn
Rhwymyn Tangneddyf*; ac felly nid ydyw efe
yn ymneilltuo oddiwrth Eglwys sefydlog y
Wlad, lle y gallio ei Gymmundebyddion fod
yn ddibechod; er hynny i gyd nid ydyw efe
mor anrhesymmol a choelio ddarfod i Grist
farw tros un Blaid o Ddynion rhagor eraill,
megys pe llenwid y Nef ag Eglwysyddion un
unig Wlad: canys y mae efe yn gwybod
yn dda ddigon, na waredir y Dyn drwg o ba
Eglwys bynnag y proffesso ei fod yn Aelod.

Y mae efe yn gwybod, mai'r modd siccras
i ddwyn Crefydd i wir Barch a Chymeriad,
ydyw bod ganddo Yspryd Cariad cyffredinol
di-duedd; a hyn fydd yn ei gadw rhag bod
cyn gaethéd a chyfynged yu ei Yspryd, ac
na bo Annedd-le yno, ond i Serch arno ei
hunan, neu ar ei Blaid ei hun; yr hyn fydd
beth dinistriol iawn, gan ei fod yn rhwystr
i ni garu Duw a Dyn fal y dylem.

Y mae efe yn ceisio bod yn wir ddiaf fal
y chwennychei i eraill dybied ei fod, megys
y gallu fod wrth hynny yn wir *Israeliad beb
ddim Teyll ynddo.*

Nid ydyw efe yn cyttuno â drwg arfer y
Dynion

Dynion a breswylant o'i amgylch ; er hynny y mae efe ymhell oddiwrth fod yn dauog, ac yn anhynaws wrth y sawl a fyddant yn agos ato.

Ni edy efe i'w Wuyn fod yn drech na'i Serch ; ac ni wna ei Garedigrwydd i undyn, iddo roi Barn ar gam yn erbyn Cyfiawder.

Efe a wyr fod gan naill a'i Cariad a'i Cas ormod Rheolaeth ar Anwydau Dynion ; a hyn a bair iddo ofod ei Gariad ar Dduw yn bennaf, a'i Gasineb ar Bechod yn unig.

Y mae efe yn gwneuthur ei oreu er diosg yr ben Ddyn, yr bwn sydd lygredig yn ol Chwantau twyllodrus, ac ymwisgo â'r Dyn newydd, yr bwn yn ol Duw a greuwyd mewn Cyfiawnder a gwir Sancteiddrwydd.

Y mae efe yn myned i Dy Dduw mewn diwyd fryd ar fod yn Wneuthurwr y Gair, ac nid Gwrandâwr yn unig :

Yno y mae'n cyrchu ei Feddyliau gwibiog ynghyd, ac yn eu huno at Dduw Goruchaf: Nid ydyw efe, tra parhau Ei Wafanaeth Ef, nac yn chwerthin, nac yn siarad, nac yn gwneuthur Moes i'w Gyd-greaduriaid ; eithr yn gwrando'r Gair yn ddiwyd, ac yn gwilied yn ofalus rhag gwneuthur ar ol yr Arferion pechadurus a fydd gan rai Pobl ddrygiog yngwafanaeth eu Creawdwr a'u Duw dirfawr.

Nid ydyw efe yn gorphwys yn y Moddion, eithr yn hytrach yn ymegni i ddyfod o hyd i'r Diben, er mwyn pa un y bo yn arferu'r Gwafanaeth crefyddol hwnnw ; gan hyderu y bydd yn llwyr effeithiol tu ag at adnewyddu ei Anian, ac jaw'n atcyweirio ei Fuchedd, fal y casso ei wneuthur yn lân ac yn sancteid iol.

Y mae efe yn ceisio treulio Dydd yr Arglwydd
er Gogoniant ei Greawdwr, pa un bynnag ai ar ei
Ben ei hun y bo, ynteu ar gyhoedd: ac y mae efe
yn ddigon gofalus nad elo i ymweled â neb, ag na
ddelo neb i ymweled ag ynteu, oddieithr wrth
raid ac Angen mawr iawn ar y Dydd sancteiddiol
hwnnw.

Nid ydyw efe yn gollwng heibio un Odfa i
gymmuno ar Fwrdd yr Arglwydd; ja hyn sydd yn
cynnal ynddo wir Ysryd parodrwydd i weddio,
ac i garu ei Arglwydd yr hwn a fu farw er ei fwyn.

Y mae efe yn parhau yn ei Ddyledswydd yn holl
Gyfnewidiau a Damweiniau 'r Bywyd hwn; ac
felly y mae efe yn cyflawni ei Ddyledswydd yn
ffyddlon, o ba Gyflwr a Galwedigaeth bynnag y bo.

Os *Penswyddog* yw, y mae efe yn llywodraethu
mewn Ffyddlondeb a Chyfiawnder, ac yn barod bob
amser i achlesu Rhinwedd, a gwradwyddo Drygan-
iaeth; ac i amddiffyn y Gwirion, a chospi 'r Euog.

Os *Deiliad* yw, y mae efe yn usudd o burdeb
Calon, nid yn unig o ran Digofaint, ond o herwydd
Cydwylbod; a Chyfreithiau 'r Wlad, yn nesaſ at
Gyfraith Dduw, yw Rheol ei Usudd-god.

Os *Gweinidog* yr Eſengyl yw, y mae efe yn go-
falu mwy am Eneidiau Dynion, nac am Gynnaliaeth
iddo ei hunan; ac felly y mae efe yn dangos i'w
Braidd y Ffordd i'r Nef, wrth ei Esiampl ei hun.

Os *Tad* yw, ei Ofal sydd am ddwyn i synu ei
Blant yn rhinweddol, yn hytrach nac i fod yn
enwog: y mae efe yn meddwl mwy am ei He-
neidiau, nac am eu Cyrph.

Os *Meistr* yw, y mae efe yn dangos Esiampl dda
i'w Deulu; y mae efe yn addfwyn wrth ei Wafa-
naeth-ddynion, ac yn gwneuthur Uniondeb â
hwynt, gan wybod fod iddo ynteu Feistr yn y Nef.

Os *Gwr a Gwraig* ynt, y mae Cariad y naill i'r
llall yn bur, ac yn parhau yn sefydlog, fal y gall-

ont

ont o un fryd fyned rhagddynt mewn Pfydd a Rhinweddau da, a chyfeirio at Ogoniant tragwyddol, a dysgu i'w Plant wneuthur yr unrhyw yn ol eu Esiamplau da eu hunain.

Os *Cyflog ddyn* yw, ^{ys} mae efe yn ufudd, yn ffyddlon, ac yn onest yn ei Wafanaeth, fal y gall wrth hynny addurno Athrawiaeth Dduw a Christ mhob peth.

Ar fyr *Beirian*, y mae efe yn *ddi-annadal*, yn *ddi-yseog* ac *beunydd* yn *cynyddu* yngweithredoedd yr *Arglwydd*: Canys y mae efe yn gwybod, mai osni Duw, a chadw ei *Orchymymion* yw holl *Ddydd* swydd *Dyn*, a'r unig Fodd siccr, trwy Haeddedigaethau Iesu Grist, i fwynhau *Tragwyddol Wynfyd* a *Gogoniant*.

T E R F Y N.

Egwyddor Gymraeg.

a b c ch d dd e f ff g ng ngh h i l
ll mmh n nh o p ph r rh s t th u w y.

^u *Tair* Llythyren hyn, j x z ^h Dieithraid ynt.

Dwy sain sydd gan yr [y,] pan seinir tal [u,] y mae'r sain weithiau yn fyr, ac weithiau yn hîr. Diffyg amlygyn sain hirllaes (lle yr oedd raid wrtho) uwch ben yr [y a'r w] Bai'r *Argraphwr* yw.

Eglurhâd Catecism yr Eglwys, o Waith J. Lewis, ac o Gyfieithiad W. R. a fydd ar fyrder yn barod i'w Argraphu.

Cyffre-

Cyffredinol Ansawdd y Gwasgawd
LYTHYRENNAU.

Naw sydd o bonynt, *sef* B, C, D, G, Ll, M, P, Rh, T. P. *syddant yn dechreu Geiriau gwreiddiol, hwy a newidir yn Nychweliad yr unrhyw, fal y canlyn.* B a newidir i F ac M. C i G, Ch, ac Ngh. D i Dd ac N, &c. Tebydig o Esiamplau a syddant yn well Eglurdeb o'r Peth.

- b. Bara } b. y Bara. ei Bara hi. ein, eich, eu Bara.
 Barn } f. dy Farn. y Farn. ei fara ef. i, o, at farn.
 Bron } m. ym Mron. ym marn. f. Mara.
- c. Ci } c. y Ci. i'r, o'r Ci. i'w Cwn hwynt.
 Cath } g. y gath. am, at, i, o Gath. ei, i'w Gi ef.
 Car } ch. ei Châr, a'i Chi hi. i'w Châr. hela â chi.
 Calon } ngh. yng Nghalon. fy Nghî. fy Nghâr.
- d. Dyn } d. y Dyn. i'r, o'r Dyn. ei Duw hi. eu Duw
 Duw } dd. ei Dduw ef. i'r Dderwen. am Ddyn.
 Derwen } n. fy Nerwen. fy Nyn. yn Nauw.
- g. Gwr } g. y Gwr. ei Gwr hi. ein, eich, eu Gwyr.
 Gwraig } ng. fy Ngwraig. fy Ngogr.
 Gogr. } g. Weithie Llythyren goll yw, tan Ogr.
- ll. Llaw } ll. y Llaw. yn Llaw. ei Llyfr hi. fy Llaw.
 Llyfr. } l. ei Lyfr ef. am, ar, at, dy. i, o, Law.
- m. Mab } m. y, fy, ym Mab. ei Mab gyd â Merch.
 Merch } f. y, dy, i'r, o'r Ferch. am, ei, at Ferch.
- p. Pen } p. y pen. un pen. ein, eich, eu pennau.
 Pont } b. y Bont. dwy Bont. ei, o'i Blwyf ef.
- Plwyf } ph. tri phlwyf. ei, i'w, o'i phen hi.
- Penyd } mh. yn fy Mhen y mae fy Mhenyd.
- r. Rhodd } rh. fy Rhodd. yn Rhad. ei Rhodd hi.
 Rhad } r. ei Rad ef. am, at, i, o, wrth Rodd.
- t. Tad } t. y Tad. i'r, o'r Tad. ein, eich, eu Tad.
 Ty } d. ei, i'w, o'i Dy ef. am, at, i, o, wrth Ddân.
 Torth } nb. fy Nhorth. fy Nhân yn Nhy fy Nhad.
 Tan } th. ei Thorth yn ei Thy, na Thy na Thân.

Ni

